

Vergunningentraject wijziging winning

Natuurtoets wijziging grondwaterwinning Rodenhuis

Oasen N.V.

24 maart 2017

Project	Vergunningentraject wijziging winning
Document	Natuurtoets wijziging grondwaterwinning Rodenhuis
Status	Definitief 04
Datum	24 maart 2017
Referentie	GD251-1/17-004.472

Opdrachtgever	Oasen N.V.
Projectcode	GD251-1
Projectleider	ir. T.H. van Wee
Projectdirecteur	ir. H.J. Mondeel

Auteur(s)	ir. W.B. Roosen
Gecontroleerd door	ir. T.H. van Wee
Goedgekeurd door	ir. T.H. van Wee

Paraaf

Adres	Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. Van Twickelostraat 2 Postbus 233 7400 AE Deventer +31 (0)570 69 79 11 www.witteveenbos.com KvK 38020751
-------	---

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.
© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Inhoud rapport	2
2	HET PLAN EN DE WERKZAAMHEDEN	3
2.1	Aanlegfase	4
2.2	Gebruiksfase	4
3	TOETSINGSKADER - NIEUWE WET NATUURBESCHERMING	5
4	BESCHERMDE GEBIEDEN	8
4.1	Natura 2000	8
4.2	Natuurnetwerk Nederland	9
4.2.1	Beschrijving NNN plangebied	9
4.3	Belangrijke weidevogelgebieden	10
4.3.1	Beschrijving weidevogelgebied	10
5	BESCHERMDE SOORTEN	12
5.1	Methode	12
5.2	Beschrijving biotopen in het plangebied	12
5.3	Vaatplanten	13
5.4	Grondgebonden zoogdieren	13
5.5	Vleermuizen	15
5.6	Vogels	15
5.7	Reptielen	16
5.8	Amfibieën	16
5.9	Vissen	17
5.10	Ongewervelden	19

6	SAMENVATTING	20
6.1	Beschermde gebieden	20
6.1.1	Natura 2000	20
6.1.2	NNN	20
6.1.3	Weidevogelleefgebied	20
6.2	Beschermde soorten	21
6.3	Zorgplichtmaatregelen	22
6.3.1	Vleermuizen	22
6.3.2	Algemeen beschermde amfibieën en algemene vissen	22
6.3.3	Algemene zorgplicht maatregelen (alle soortgroepen)	23
7	BRONNEN	24

Laatste pagina	24
----------------	----

Bijlage(n)	Aantal pagina's
-------------------	------------------------

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het winveld De Rodenhuis ligt ten oosten van Bergambacht aan de N210 (zie afbeelding 1.1). Oasen overweegt om een gedeelte van dit winveld te verplaatsen naar een aangrenzend perceel ten noorden van het huidige puttenveld. Deze percelen zijn momenteel in agrarisch gebruik voor (melk)vee en hooiland. In het volgende hoofdstuk wordt het plan toegelicht.

Op de winlocatie Rodenhuis zal een gedeeltelijke herinrichting van het bronnenveld plaatsvinden. Hierbij zal als basis gelden dat kabels, leidingen en bronpaden zullen aansluiten op de vastgestelde locaties van de bronnen. Deze situering dient dusdanig te zijn dat onderhoud eenvoudig is en het terrein makkelijk te beheren is. Een landschappelijke inrichtingsschets voor de winlocatie Rodenhuis is in deze notitie opgenomen (zie afbeelding 2.1).

De verplaatsing van een gedeelte van de wincapaciteit en de ingebruikname van de nieuwe winputten hebben mogelijke negatieve gevolgen voor de natuurwaarden in de omgeving. In deze rapportage worden de gevolgen van het plan op de aanwezige natuurwaarden beoordeeld en getoetst aan Wet natuurbescherming (Wn) waaronder de Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de beschermde soorten aan bod komen.

Afbeelding 1.1. Huidige ligging zuiveringsstation Rodenhuis (rood) en de uitbreidingslocatie (groen)

In deze Natuurtoets wordt het plan voor winveld ZS Rodenhuis getoetst aan de natuurwet- en -regelgeving, waarbij de juridische consequenties en vervolgstappen inzichtelijk worden gemaakt.

1.2 Inhoud rapport

In hoofdstuk 2 wordt het toetsingskader beschreven waarop dit rapport betrekking heeft. Vervolgens is in hoofdstuk 3 de toetsing aan de beschermde gebieden van de Wn (Natura 2000 en NNN) uitgevoerd en in hoofdstuk 4 de toetsing van de beschermde soorten van de Wn uitgevoerd. Tot slot worden de analyses en conclusies samengevat in hoofdstuk 5.

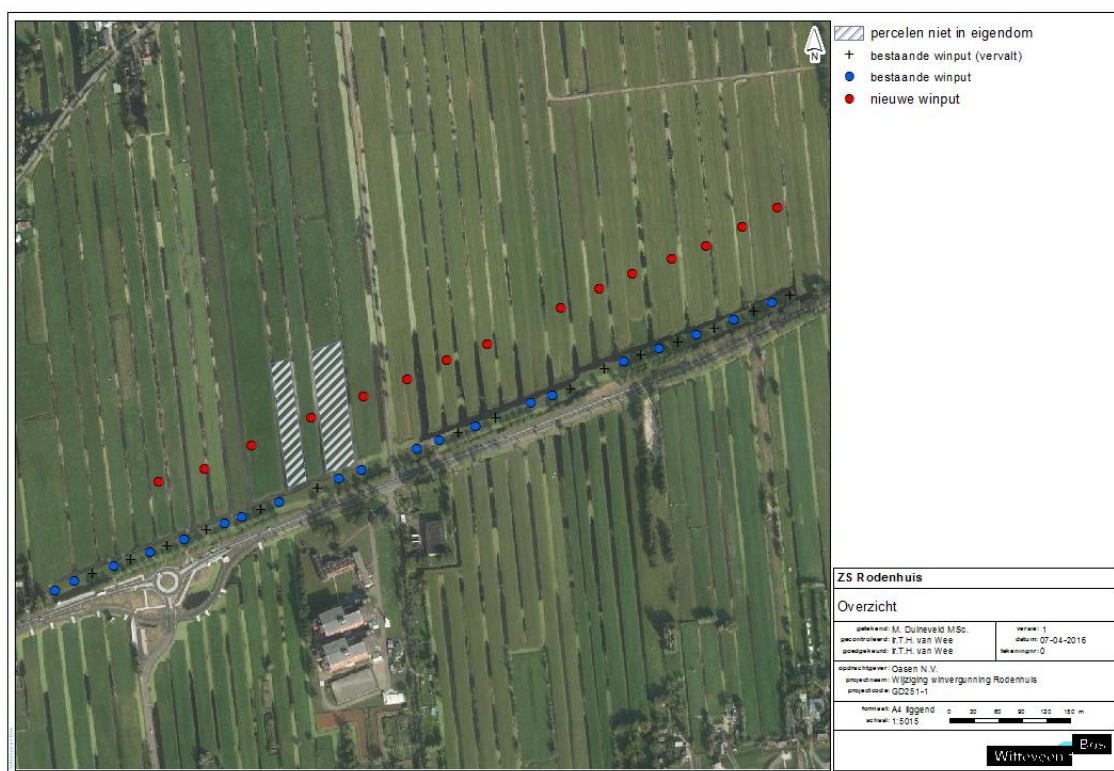
2

HET PLAN EN DE WERKZAAMHEDEN

Het waterwingebied Rodenhuis is gelegen bij tussen Bergambacht en Schoonhoven aan de Lek. De ruimte in het huidige winveld is beperkt en bovendien is een deel van de bestaande putten aan het einde van de levensduur. Er is daarom nieuwe grond aangekocht om de winplaats meer duurzaam in te richten. De duurzame inrichting betreft gedeeltelijke verplaatsing van de putten die het grondwater onttrekken, inclusief bijbehorende gedeeltelijke herinrichting van het bronnenveld.

De verplaatsing van een gedeelte van de wincapaciteit en de ingebruikname van de nieuwe winputten kan negatieve effecten hebben op natuurwaarden die worden beschermd door de Wet natuurbescherming (Natura 2000, beschermde soorten) of provinciaal beleid (Visie Mobiliteit en Ruimte en Ruimtelijke verordening) (NNN-gebieden en Belangrijke weidevogeleefgebieden). In deze paragraaf worden het plan en de werkzaamheden toegelicht.

Afbeelding 2.1. Plangebied ten oosten van Bergambacht aan de N210

2.1 Aanlegfase

In afbeelding 2.1 is de ligging van de nieuwe putten weergegeven. In het huidige puttenveld worden de oudste putten verwijderd. De werkzaamheden vinden alleen overdag plaats en buiten het broedseizoen van vogels.

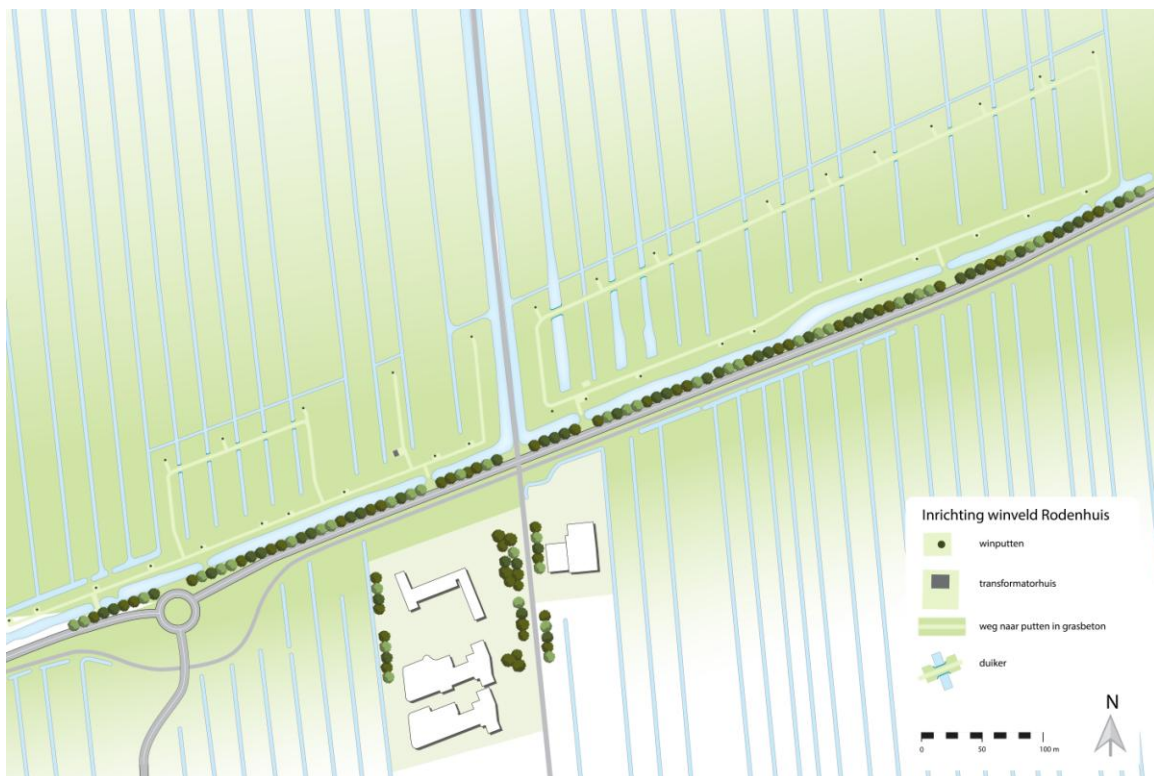
Voor de realisatie van de putten worden graaf- en boorwerkzaamheden uitgevoerd met zwaar materieel. Daarbij vindt transport en opslag van materieel plaats. Ook worden enkele sloten tijdelijk gedempt en/of vervangen door duikers.

2.2 Gebruiksphase

Gedurende de gebruiksphase wordt er door Oasen grondwater gewonnen, zoals dat momenteel ook al plaatsvindt op zuiveringsstation Rodenhuis. Een grondwatermodelstudie wijst uit dat de effecten van de grondwaterwinning op de freatische grondwaterstand, de GLG en GHG zeer beperkt zijn. Daarbij vindt het oppompen van de het grondwater geruisloos plaats.

Aan de inrichting van de percelen verandert, afgezien van de te plaatsen winputten, vrijwel niets. Op de percelen blijft een grasland aanwezig. De tijdens de werkzaamheden gedempte sloten zullen na de werkzaamheden weer worden geopend, zodat het huidige slotenpatroon vrijwel onveranderd blijft.

Afbeelding 2.1 Toekomstige inrichting van het nieuwe puttenveld

TOETSINGSKADER - NIEUWE WET NATUURBESCHERMING

Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen effecten hebben op actuele natuurwaarden. Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de voormalige Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en Boswet. Hierna worden de relevante delen van de Wet toegelicht.

Onder de Wet natuurbescherming bestaat de soortenbescherming uit drie delen: een apart beschermingsregime voor zowel Vogelrichtlijnsoorten (art. 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) als 'andere soorten' (art. 3.10). Voor ieder van deze regimes gelden afzonderlijke verbodsbepalingen.

Vogelrichtlijnsoorten

Het beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten heeft betrekking op de soorten, zoals aangeduid in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Dit betreft alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied. Voor vogelsoorten gelden de volgende verbodsbepalingen:

- het is verboden opzettelijk vogels te doden of te vangen;
- het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten weg te nemen;
- het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
- het is verboden vogels opzettelijk te storen.

Het laatste verbod is echter niet aan de orde indien kan worden onderbouwd dat de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Het bepalen of sprake is van een wezenlijke invloed is per soort en per situatie maatwerk. Ook kunnen provincies regels opnemen in de Verordening of een actief soortenbeleid uitvoeren waardoor het mogelijk wordt om voor bepaalde soorten ontheffing van de verbodsbepalingen te verlenen.

De meeste vogelsoorten maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de hiervoor beschreven verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen deze nesten worden verwijderd of verplaatst, tenzij in specifieke situaties er een ecologisch zwaarwegend belang is om nesten die normaliter niet jaarrond beschermd zijn toch jaarrond te beschermen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer door een ingreep een groot deel van de nestgelegenheid van een bepaalde populatie dreigt te verdwijnen. Voor het verstoren van vogels (in het broedseizoen) is het verkrijgen van een ontheffing in principe niet mogelijk omdat bijna altijd een alternatief voorhanden is, namelijk werken wanneer geen broedende vogels aanwezig zijn. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is.

De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming zijn altijd relevant voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten.

Met inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is er geen veranderingen in deze bescherming ten opzichte van de voormalige Flora- en faunawet, of ten opzichte van de lijst van welke soorten tot deze categorie vallen. Dit zijn:

- 1 nesten die buiten het broedseizoen worden gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil);
- 2 nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw en huismus);
- 3 nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil en slechtvalk);
- 4 vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd en ransuil).

Voor overtreding van de verbodsbepalingen voor vogelrichtlijnsoorten is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing-aanvraag voor deze groep soorten wordt getoetst aan 3 criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen bevredigende andere oplossing (alternatief), 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De belangrijkste in de wet genoemde belangen zijn de volgende:

- bescherming van flora en fauna (b);
- veiligheid van het luchtverkeer (c);
- volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

Habitatrichtlijnsoorten

Het beschermingsregime voor Habitatrichtlijnsoorten heeft betrekking op in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn. De verbodsbepaling voor planten heeft betrekking op soorten (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) uit bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern. Voor deze soorten gelden de volgende verbodsbepalingen:

- het is verboden dieren opzettelijk te doden of te vangen;
- het is verboden dieren opzettelijk te verstoren;
- het is verboden eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
- het is verboden planten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Als deze verbodsbepalingen voor deze soorten worden overtreden, moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Een ontheffing-aanvraag voor deze groep soorten wordt getoetst aan 3 criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen bevredigende andere oplossing (alternatief), 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De in de wet genoemde belangen zijn onder andere:

- bescherming van flora en fauna (b);
- volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
- dwingende redenen van groot openbaar belang, van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e).

'Andere soorten'

Het beschermingsregime voor de 'andere soorten' heeft betrekking op de soorten uit bijlage A en B bij de Wet natuurbescherming. Hierin zijn lijsten met overige plant- en diersoorten opgenomen die buiten de Vogel- en Habitatrichtlijn om, nationaal beschermd worden. Voor deze soorten gelden de volgende verbodsbepalingen:

- het is verboden dieren opzettelijk te doden of te vangen;
- het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen;
- het is verboden vaatplanten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Binnen de soortenlijsten in bijlage A en B bij de nieuwe wet is geen onderscheid gemaakt tussen licht en zwaar beschermde soorten, zoals dat onder de voormalige Flora- en faunawet wel het geval was. Zowel het Ministerie van EZ als de afzonderlijke provincies zijn bevoegd om binnen deze lijsten soorten aan te wijzen waarvoor een vrijstelling geldt of waarvoor aangepaste voorwaarden gelden in het geval van een ontheffingaanvraag.

Een ontheffing kan worden verleend indien wordt voldaan aan de volgende ontheffingscriteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen bevredigende andere oplossing (alternatief), 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor ontheffingen ten aanzien van deze andere soorten gelden meer ontheffingsbelangen dan bij de HR en VR soorten het geval is. Hier behoort ook het belang van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling toe.

Als er sprake is van een overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Bij de beoordeling van deze aanvraag, vindt een zogenaamde lichte toets plaats. Dit wil zeggen dat alleen wordt getoetst of geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Toepassing gedragscodes

Voor een aantal soorten gold een vrijstelling voor artikel 8 tot en met 13 van de voormalige Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van EZ (voorheen EL&I en LNV) goedgekeurde gedragscode. Wanneer volgens een goedgekeurde gedragscode werd gewerkt, hoefde voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. De Gedragscodes blijven na inwerkingtreding van de Wet wel van toepassing, maar deze zullen wel geactualiseerd moeten worden (bijv. door de verandering van soorten). Nieuw beschermde soorten, die niet in de gedragscodes zijn genoemd, vallen niet onder vrijstelling van de gedragscode. Totdat de gedragscodes zijn aangepast moet voor deze soorten gewoon ontheffing worden aangevraagd. Daarnaast geldt dat er per provincie vrijstellingsregelingen zijn opgesteld, waarbij tussen de provincies verschillen aanwezig zijn in de soortenlijsten. De geldige toepassing van landelijke gedragscodes moet dan ook worden afgestemd met de voor het project relevante provincie(s).

Zorgplicht

In artikel 1.11 lid 1 en lid 2 van de Wet natuurbescherming is de zorgplicht beschreven: *'Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor in het wild levende dieren en hun directe leefomgeving. Een ieder laat handelingen na, waarvan redelijkerwijs te vermoeden is, dat ze nadelig zijn voor in het wild levende dieren. Als dat nalaten in redelijkheid niet gevegd kan worden, dienen de gevolgen van dat handelen voor die dieren zoveel mogelijk voorkomen, beperkt of ongedaan gemaakt te worden'.*

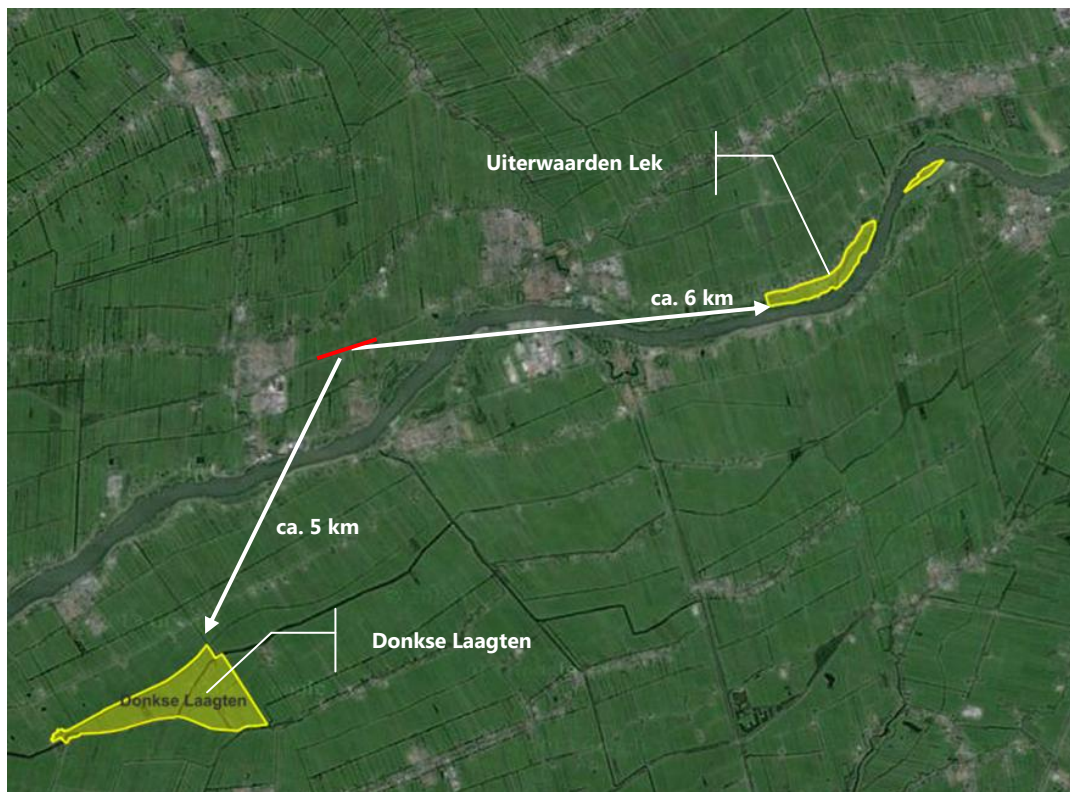
4

BESCHERMDE GEBIEDEN

4.1 Natura 2000

In de omgeving van het plangebied liggen twee Natura 2000-gebieden. Het betreft het habitatrictlijngebied (HR) Uiterwaarden Lek en Vogelrichtlijngebied (VR) Donkse Laagten. De gebieden liggen beide op meer dan 5 km afstand (zie afbeelding 4.1).

Afbeelding 4.1. Ligging van Natura 2000-gebieden (geel) ten opzichte van het plangebied (rood) [lit. 1]

Effecten en conclusie

Tijdens de aanlegfase wordt binnen het huidige puttenveld en een perceel grenzend daaraan graaf- en boorwerkzaamheden verricht. Als gevolg van de afstand tussen het plangebied en de beide Natura 2000-gebieden en de aard van de werkzaamheden tijdens de aanlegfase (kleinschalig en tijdelijk), zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de beide Natura 2000-gebieden uit te sluiten.

Uit het geohydrologisch effectrapport [Witteveen+Bos, 2015 referentie: GD251-1/15-019.547] blijkt dat:

- het voedingsgebied van de winning circa 100 m opschuift richting het noordoosten door de plaatsing van de nieuwe winputten;

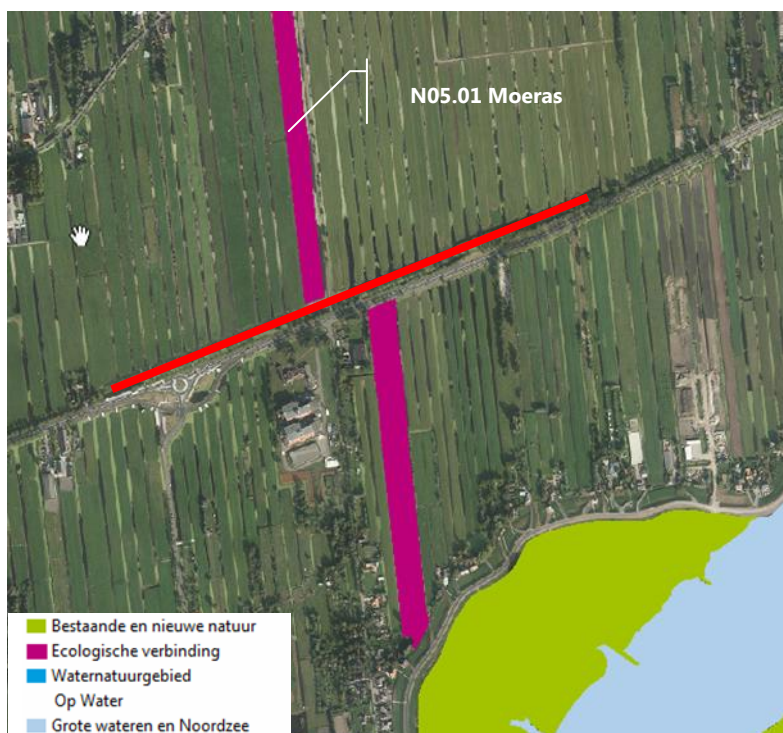
- door de gedeeltelijke verplaatsing van de winning naar de nieuwe putten het intrekgebied licht naar het noordoosten verschuift;
- de voorgenomen aanpassing van het winveld dus niet zal leiden tot aanpassing van de buitengrens van het grondwaterbeschermingsgebied.

De effecten van het de ingebruikname van de nieuwe winputten op de omgeving zijn zeer beperkt. Gedurende de gebruiksfase zijn de effecten van de grondwaterwinning vrijwel gelijk aan die in de huidige situatie. De effecten van de wijzigingen in de winning reiken zeker niet tot binnen de grenzen van de Natura 2000-gebieden. Negatieve effecten van het voornemen in de gebruiksfase zijn zodoende tevens uit te sluiten. Nader onderzoek en/of een vergunningsaanvraag in het kader van de Nbwet 98 zijn niet nodig.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Om de ligging van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) ten opzichte van het plangebied inzichtelijk te maken is de kaart van het NNN uit de Verordening Ruimte en de Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2017 van de provincie Zuid-Holland [lit. 2 en 3] geraadpleegd. De effecten van het voornemen op het NNN worden op basis van expert judgement ingeschat. Afbeelding 4.3 toont de ligging van het NNN in de omgeving van het voornemen.

Afbeelding 4.2. Het NNN ter hoogte van het plangebied (rood) [lit. 2]

4.2.1 Beschrijving NNN plangebied

Aan weerszijden van het huidige plangebied zijn onderdelen van een ecologische verbinding aanwezig. De ecologische verbinding is in de ambitiekaart van het natuurbeheerplan van de provincie Zuid-Holland [lit. 3] aangeduid als natuurbeheertype N05.01 Moeras. In de het onderstaande kader zijn de eigenschappen van dit natuurbeheertypen beschreven.

Beschrijving natuurgebeente N05.01 Moeras

Moerassen komen voor op de overgang van zoet water naar land. Moeras ontstaat in stilstaand voedselrijk, zoet water achter de duinen, in overstromingsvlakten van rivieren en beken of in kwelgebieden langs de randen van de zandgronden en in beekdalen. De bodems zijn zeer nat, voedselrijk en matig zuur tot neutraal. Typische moerasplanten zijn hoge grassen als riet en rietgras, grote zeggen, biezen en galigaan. Moeras is van groot belang voor vogels, libellen, vissen, amfibieën en enkele zoogdieren als bever, otter, noordse woelmuis en waterspitsmuis. Moeras omvat open begroeiingen van riet, lisdodde en biezen in water; rietlanden en rietruigten. Hierin weerspiegelt zich de overgang van water naar land. Het rietland kan vrij open zijn met poeltjes waarin waterplanten groeien, kruidenrijk met diverse orchideeën en blauwe knoop of mosrijk met blad- en levermossen of al ouder met hoog opgaand riet die geleidelijk overgaan in ruigten met moerasporea of poelruit [lit. 4].

De wezenlijke kenmerken en waarden van de verbindingzone zijn in het document Ecologische verbindingzones in Zuid-Holland (Provincie Zuid-Holland, Directie Ruimte, Groen en Gemeenten, 1998) beschreven. De verbindingzone is betiteld als Boezem Bergambacht - Buitenlanden Lek. Het streefbeeld voor de zone is een brede moerasstrook langs een doorgaande water en een netwerk van qua vegetatie goed ontwikkelde watergangen binnen het beheers- en reservaatgebied. De oever van de moerasverbinding bestaat uit een goed ontwikkelde kruidenrijke moerasvegetatie met rietland, wilgenbosjes en af en toe ondiepe plasjes. De doelsoorten voor de zone zijn onder meer waterspitsmuis, dwergspitsmuis, hermelijn, groene glazenmaker en glassnijder.

Effecten en conclusie

De uitbreiding van het winveld vindt plaats binnen de begrenzing van het NNN. In hoeverre deze uitbreiding de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN schaden dient in een "Nee, tenzij"-toets te worden onderzocht. De conclusies uit deze NNN-toets zijn in het kader op pagina 11 weergegeven.

4.3 Belangrijke weidevogelgebieden

4.3.1 Beschrijving weidevogelgebied

Het huidige plangebied grenst aan een belangrijk weidevogelleefgebied. Bij de uitbreiding van het winputenveld komen 10 nieuwe winputten binnen de begrenzing van het weidevogelgebied te liggen. De belangrijkste wezenlijke kenmerken en waarden van het weidevogelgebied zijn een gunstige waterhuishouding, het agrarisch graslandgebruik en de openheid.

Afbeelding 4.3. Weidevogelgebied nabij het plangebied

Effecten en conclusies

Uit grondwatermodellen is gebleken dat de nieuwe winputten niet of nauwelijks wijzigingen in de freatische grondwaterstanden tot gevolg hebben. Zodoende wordt de waterhuishouding van het weidevogelgebied niet aangetast. Tevens houdt het beheer van het winputtenveld een agrarisch karakter doordat het maaien van de grasvegetatie op het winputtenveld meerdere keren per jaar plaats zal blijven vinden. Het beheer wijzigt in dat opzicht dus niet.

Echter, in artikel 4 van de Beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 wordt aangegeven dat in principe alle plannen of projecten die ertoe leiden dat delen van een belangrijk weidevogelgebied een andere bestemming krijgen, en daardoor een oppervlakteverlies veroorzaken, als significant negatief zijn aan te merken. Als gevolg van het aanleggen van de winputten wordt het oppervlak van het weidevogelgebied dat zich uitstrekt van Bergambacht tot Schoonhoven verkleind. Strikt genomen is de aanleg van de winputten daardoor als significant negatief aan te merken. Er dient nader onderzocht te worden in welke mate deze uitbreiding een negatief effect heeft op het weidevogelleefgebied en of compensatie van het oppervlak noodzakelijk is. De conclusies van dit nader onderzoek (NNN-toets) zijn in het onderstaande kader weergegeven.

Conclusie en compensatie EVZ uit de NNN-toets (referentie: GD251-1/17-002.134)

Eén van de nieuwe winputten wordt aangelegd binnen de begrenzing van de EVZ die als moerasverbinding moet gaan fungeren. Het ruimtebeslag van het ontwerp is gering, namelijk 0,0302 hectare. Ter compensatie van het ruimtebeslag is voorgesteld om de oevers van het perceel dat binnen de EVZ valt, te voorzien van natuurvriendelijk oevers. Deze oevers bevorderen de moerasachtige vegetatie binnen de EVZ. Hiermee worden onderdelen van de biotoop-eisen van de doelsoorten van de EVZ gerealiseerd.

Er is sprake van kwalitatieve compensatie. Een kwalitatieve compensatie is de meest voor de hand liggende en meest praktische optie om de benodigde compensatie te realiseren. Dit kan volgens het beleid van de provincie (zie paragraaf 3.3.1) echter alleen als kwantitatieve compensatie (compensatie van verlies aan areaal) niet mogelijk is. Met de provincie dient daarom overeengestemd te worden dat deze aanpak in dit geval het gunstigste is en akkoord is.

Conclusies en compensatie Belangrijke weidevogelgebied uit de NNN-toets (referentie: GD251-1/17-002.134)

Door de aanleg van de nieuwe putten en de toegangswegen, vindt een gering oppervlakteverlies plaats van het weidevogelgebied. In totaal gaat het om 0,302 hectare weidevogelgebied. In de nieuwe situatie blijft het grootste deel van het puttenveld geschikt als broed- en foerageergebied voor weidevogels. Ter compensatie van het verlies van 0,3 hectare kan het hele winputtenveld beheerd worden als weidevogelgebied (inclusief beheerpakket) en dient het beheer en onderhoud aan de winputten zoveel mogelijk buiten het broedseizoen plaats te vinden. Hierdoor vindt er een optimalisatie plaats als broed- en foerageergebied voor de weidevogels.

5

BESCHERMDE SOORTEN

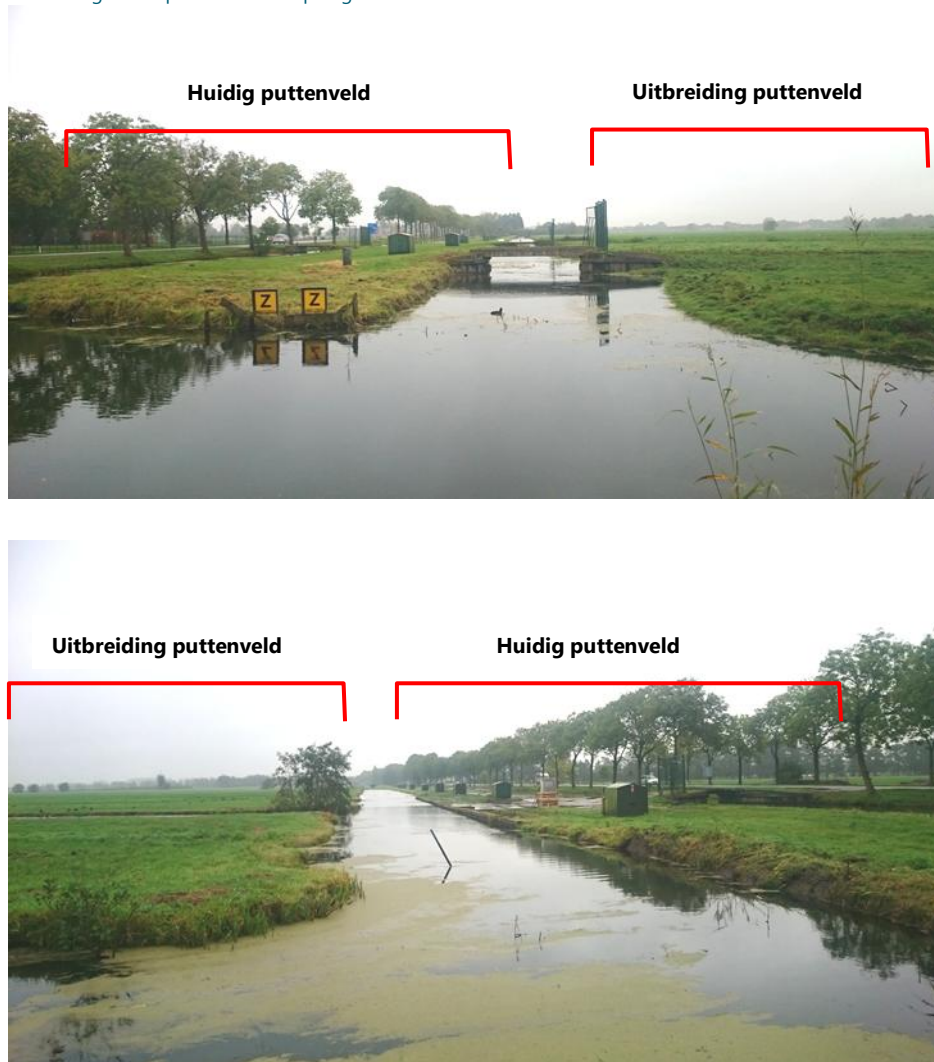
5.1 Methode

Om de aanwezigheid van beschermde soorten te bepalen is een beknopte literatuurstudie uitgevoerd. Hiervoor zijn onder andere de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) [lit. 5], websites van Vlindernet.nl [lit. 6] en RAVON.nl [lit. 7] geraadpleegd. Om de resultaten van het literatuuronderzoek te verifiëren en aan te vullen is op 22 oktober 2015 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd door een ecooloog van Witteveen+Bos. Hierbij zijn ook de aanwezige biotopen in kaart gebracht. Omdat het veldbezoek niet in de meest geschikte periode van het jaar voor het uitvoeren van veldinventarisaties is uitgevoerd, dienen de resultaten hiervan slechts als indicatie.

5.2 Beschrijving biotopen in het plangebied

Het winveld betreft een langgerekte strook grond omgeven door brede perceelsloten. Het winveld bestaat uit monotoon, soortenarm grasland waarop om de circa 50 m een winput staat. Oasen is voornemens een aantal van de oudste putten van het huidige winveld te vervangen en de nieuwe putten op de percelen ten noorden van het huidige perceel te plaatsen. Grenzend aan het huidige winveld, wordt dus een nieuw winveld ingericht. Het nieuwe winveld is momenteel in gebruik als koeienweide en wordt doorsneden door verschillende smalle perceelsloten. Ook ter plekke van het nieuwe winveld is een soortenarm grasland aanwezig. Langs de sloten is als gevolg van het huidige maai- en graasregime niet of nauwelijks sprake van een oevervegetatie. In en langs de perceelsloten is een vrij soortenarme vegetatie aanwezig welke voornamelijk bestaat uit klein kroos, smalle waterpest, grote lisdodde, pijlkruid en riet (zie afbeelding 1.2).

Afbeelding 5.1. Impressie van het plangebied

5.3 Vaatplanten

Gegevens

Uit de gegevens van de NDFF [lit. 5] blijkt dat er geen beschermde vaatplanten van de Wn nabij het plangebied voorkomen.

Veldbezoek

Het plangebied omvat geen geschikte groeiplaatsen voor de beschermde soorten van de Wn. Er zijn dan ook geen beschermde soorten aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Effecten en conclusie

In het plangebied is de aanwezigheid van beschermde soorten van de Wn uitgesloten. Het vernielen van beschermde vaatplantensoorten treedt zodoende niet op als gevolg van de werkzaamheden. Nader onderzoek en een ontheffingsaanvraag zijn niet nodig.

5.4 Grondgebonden zoogdieren

Gegevens

Uit de gegevens van NDFF blijkt dat de volgende soorten zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied.

Tabel 5.2 De waargenomen soorten in uurhokken van het plangebied (2010 - 2015)

"andere soorten"	HR-soorten
bunzing	waterspitsmuis
egel	
haas	
mol	
ree	
vos	

Een dood exemplaar van waterspitsmuis is aangetroffen op circa 5 km ten noordoosten van het plangebied. Het dier werd gevonden langs het riviertje de Vlist, ten noorden van Schoonhoven. De biotoopeisen van de soort zijn in het onderstaande kader beschreven.

Biotoopeisen van de waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt voor rond zuiver, niet te voedselrijk water met watervegetatie en begroeide oevers. Poelen, natuurlijke vijvers, rivieren, snelstromende (bos)beekjes, moerassen en moerasbossen, rietlanden, elzenbroekbossen, kruidenrijke oevervegetaties vormen vaak geschikte biotopen. Ook een goed ontwikkelde struikvegetatie in de buurt behoort tot één van de biotoopvereisten. Waterspitsmuizen jagen ook in andere biotopen in de omgeving van water [lit. 8].

Veldbezoek

In het plangebied is niet of nauwelijks geschikt leefgebied aanwezig voor de "andere soorten" uit tabel 5.2. De kale weilanden zonder enige vorm van dekking vormt voor de meeste kleine grondgebonden zoogdieren slechts een marginaal onderdeel van het leefgebied. Er zijn tijdens het veldbezoek dan ook geen zoogdiersoorten aangetroffen, met uitzondering van de sporen van mol. Ook voor de waterspitsmuis voldoet het plangebied niet aan de biotoopeisen.

Conclusie

Het plangebied is mogelijk een marginaal onderdeel van het leefgebied van algemeen voorkomende zoogdiersoorten. Voor het verstoren van deze soorten geldt binnen de Wn een vrijstelling. Grondgebonden zoogdiersoorten van de HR komen niet in het plangebied voor. Nader onderzoek en een ontheffingsaanvraag zijn niet nodig.

5.5 Vleermuizen

Gegevens

Uit de gegevens uit de NDFF en Telmee.nl [lit. 9] blijkt dat de volgende soorten zijn waargenomen in de uurhokken van het plangebied, tussen 2010 en 2015.

Tabel 5.3 De waargenomen soorten in uurhokken van het plangebied (2010 - 2015)

HR-soorten
gewone dwergvleermuis
ruige dwergvleermuis
laativlieger

Veldbezoek

Het plangebied bestaat uit voedselrijke weilanden en perceelsloten. Afgezien van de bomen langs de N210 en enkele kleine zwarte elzen langs het fietspad dat dwars door het plangebied loopt, zijn er geen opgaande elementen in het landschap aanwezig. Mogelijk dat de bomenrij langs de N210 door vleermuizen wordt gebruikt als vliegroute.

Effecten en conclusie

Het winveld zelf, als ook de uitbreidingslocatie, hebben voor vleermuizen geen functie als gevolg van de openheid. Negatieve effecten van de werkzaamheden in het plangebied op vleermuissoorten kunnen zodoende worden uitgesloten. Wel dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van foeragerende vleermuizen langs de N210. Indien tijdens de maanden april t/m oktober gebruik wordt gemaakt van kunstlicht gedurende de werkzaamheden, dient te worden gewerkt met aangepaste armaturen, zodat verstrooiing van licht richting de N210 wordt voorkomen. Nader onderzoek en een ontheffingsaanvraag zijn in dat geval niet nodig.

5.6 Vogels

Gegevens

Over het algemeen vormen de weilanden in het polders zoals Polder Bergambacht een geschikt broedbiotoop voor weide- en akkervogels zoals kievit, scholekster en witte kwikstaart. Daarnaast bieden de smalle perceelsloten geschikte nestgelegenheden aan watervogels zoals wilde eend, fuut, meerkoet en knobbelzwaan. Als gevolg van de afwezigheid van bomen in het plangebied, worden broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten niet binnen het plangebied verwacht.

Veldbezoek

In het plangebied zijn als gevolg van het open karakter en de intensieve agrarische praktijken, weinig geschikte broedplekken aanwezig. De diversiteit aan broedvogels is er dan ook vrij laag. Gedurende het veldbezoek werden meerkoet, knobbelzwaan, Canadese gans, nijlgans, grauwe gans, waterhoen en fuut aangetroffen. Als gevolg van de smalle oevers en de afwezigheid van oevervegetatie zijn in en rond het plangebied slechts weinig geschikte broedplekken voor watervogels aanwezig. Broedende vogels langs de oevers zijn echter niet uit te sluiten.

Effecten en conclusies

Het plangebied biedt nestgelegenheid aan algemeen voorkomende broedvogelsoorten. Werkzaamheden tijdens het broedseizoen (globaal van 15 maart tot 15 juli) kunnen deze vogels verstoren.

De periode van 15 maart tot 15 juli betreft een richtlijn, voor alle inheemse vogelsoorten geldt namelijk dat opzettelijk verstoren in het broedseizoen (individueel, nesten of eieren) verboden is volgens de Wn. Het verkrijgen van ontheffing voor het verstoren van broedvogels is meestal niet mogelijk. De effecten op vogels en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wn zijn namelijk gemakkelijk te voorkomen, te weten door:

- buiten het broedseizoen te werken, daarmee rekening houdend met het feit dat sommige vogels tot in september kunnen broeden;
- de werkzaamheden vlak voor het broedseizoen inzetten en dan continue doorwerken (werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stilleggen), zodat vogels niet gaan broeden in het gebied waar gewerkt wordt.

Ook als wordt geconstateerd dat in de directe omgeving van de werkzaamheden geen vogels broeden bij de start van de werkzaamheden, en de werkzaamheden continu zullen plaatsvinden, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats.

5.7 Reptielen

Uit de gegevens van de NDFF, maar ook andere bronnen (Telmee.nl, RAVON), blijkt dat reptielsoorten in of in de directe omgeving van het plangebied niet voorkomen. Ook tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat er in het plangebied geen geschikt leefgebied voor reptielsoorten aanwezig is. Het verstoren van deze soortgroep als gevolg van de werkzaamheden kan zodoende worden uitgesloten. Nader onderzoek een ontheffingsaanvraag zijn niet aan de orde.

5.8 Amfibieën

Gegevens

Uit de gegevens van de NDFF en Telmee.nl blijkt dat de volgende soorten amfibieën zijn waargenomen in de uurhokken van het plangebied:

Tabel 5.4 De waargenomen soorten in uurhokken van het plangebied (2010 - 2015)

"andere soorten"	HR-soorten
Europese meerkikker	rugstreeppad
gewone pad	
kleine watersalamander	
bruine kikker	

De rugstreeppad is de afgelopen jaren een aantal malen aangetroffen in de weilanden grenzend aan de Lekdijk. De biotoopeisen van de rugstreeppad zijn in het onderstaande kader toegelicht.

Biotoopeisen rugstreeppad

De rugstreeppad leeft vooral in open terreinen waar de bodem en vegetatie regelmatig veranderingen ondergaan, bij voorkeur op droge en losgrondige bodems die snel opwarmen. Dit kunnen duin- en heidegebieden zijn of uiterwaarden en geaccidenteerde, door mensen beïnvloede terreinen zoals oude klei afgravingen, verlaten zandgroeven, met zand opgespoten terreinen in haven- en industriegebieden en afgeplagde terreinen. De rugstreeppad is verder ook bekend van de polders in Noord- en Zuid-Holland.

De rugstreeppad staat bekend als superpionier en duikt regelmatig op bij bouwterreinen en pas opgespoten gronden in stedelijk gebied. Naarmate een gebied meer dichtgroeit met bomen en struiken, verdwijnt de rugstreeppad, om plaats te maken voor de gewone pad. Ook in zijn voortplantingswater heeft de rugstreeppad het liefste zo min mogelijk begroeiing. Kale oevers en ondiep water zijn de belangrijkste kenmerken voor een geschikt voortplantingswater. Maar ook regenplassen op opgespoten zand [lit. 8].

Veldbezoek

In het plangebied komt geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende amfibiesoorten voor. Echter, als gevolg van de intensieve bemesting, begrazing en maaieregime, vormt het plangebied geen optimaal leefgebied voor deze soorten. Ook voor de rugstreeppad vormt het plangebied geen geschikt leefgebied, de soort is echter in de afgelopen jaren op kleine afstand van het plangebied verschillende malen aangetroffen en kan in het plangebied niet worden uitgesloten.

Effecten en conclusies

In het plangebied is de aanwezigheid van algemeen voorkomende amfibiesoorten aannemelijk. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffing voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ingrepen. De aanwezigheid van de HR-soort rugstreeppad in de omgeving van het plangebied kan niet worden uitgesloten. De soort is op enkele honderden meters van het plangebied aangetroffen en kan zich snel verspreiden. Ondanks dat er in de huidige situatie voor de soort geen geschikte omstandigheden aanwezig zijn in het plangebied, kunnen op het werkterrein voor de soort geschikte voortplantingswateren ontstaan in de vorm van regenwaterplasjes. Indien de rugstreeppad gedurende de werkzaamheden in het plangebied aanwezig is, zijn negatieve effecten op deze soort niet uit te sluiten. Bij aanwezigheid van de soort dient een ontheffing te worden aangevraagd voor het verstoren ervan. Geadviseerd wordt gedurende werkzaamheden te voorkomen dat geschikte biotopen voor de soort ontstaan in het plangebied zodat de soort het plangebied niet zal betreden en geen negatieve effecten ondervindt van de werkzaamheden. Hiervoor dient het ontstaan van regenwaterplasjes op het werkterrein te worden voorkomen zodat er geen geschikte voortplantingswateren ontstaan in het plangebied.

5.9 Vissen

Gegevens

Uit de gegevens van een eDNA-onderzoek (uitgevoerd door Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard (waterkwaliteitsbeheerder), Oasen (drinkwaterbedrijf), Zuid-Hollands Landschap (natuurbeheer), Natuur- en vogelwerkgroep Krimpenerwaard (vrijwilligers), RAVON (Soortkennis en monsternamen) en Orvion (DNA-analyses) blijkt dat de grote modderkruiper (HR-soort) op enkele plekken binnen de Krimpenerwaard voorkomt.

De grote modderkruiper komt voor in kleinere, ondiepe stilstaande of langzaam stromende wateren, zoals sloten, vennen, plassen en oude afgesneden meanders. De habitats van de grote modderkruiper zijn gebieden met in het algemeen een rijke oever- en onderwatervegetatie. Vaak is er sprake van een kwelsituatie. Doorgaans is er sprake van een "goede" modderbodem, dat wil zeggen een hardere bodem met een laag stevige modder. De wateren hebben vaak een modderlaag van 10 tot 30 centimeter dik. Plaatselijk verkeren deze wateren in een sterk ontwikkelde verlandingsfase, maar de aanwezigheid van grote modderkruiper is niet beperkt tot dit soort wateren. Wateren met een dikke laag dunne bagger behoren niet tot het habitat. De dichte vegetatie wordt gebruikt als schuilplaats, maar biedt ook een hoge voedseldichtheid in de vorm van kleine waterinsecten en andere watermacrofauna zoals slakken en zoetwaterpissebedden [lit. 12].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn de sloten in het plangebied bemonsterd met behulp van een schepnet. Hierbij zijn algemeen voorkomende soorten zoals tiendoornige stekelbaars, marmelgrondel en bittervoorn aangetroffen (zie afbeelding 5.2).

De sliblaag op de bodem van de sloten in en rond het plangebied kan voor de grote modderkruiper een geschikt onderdeel vormen van zijn leefgebied. Echter, de zeer beperkte hoeveelheid waterplanten in en langs de sloten maakt de sloten juist minder geschikt als leefgebied voor deze soort. De kans op het voorkomen van de soort in en rond het plangebied is hierdoor beperkt, maar valt niet bij voorbaat uit te sluiten.

Afbeelding 5.2. Bittervoorn, marmelgrondel en tiendoornige stekelbaars gevangen in het plangebied

Effecten en conclusies

Algemeen voorkomende, niet beschermde vissoorten zijn aanwezig in de sloten in het plangebied. Omdat gedurende de werkzaamheden sloten worden gedempt, oevers worden vergraven en andere werkzaamheden worden uitgevoerd waarbij het water en waterbodembodem wordt beroerd, is verstoring van deze soorten niet uit te sluiten. Voor het verstoren van deze soorten geldt echter een vrijstelling. Wel is de zorgplicht van kracht.

Geadviseerd wordt nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van de grote modderkruiper in de sloten rondom het voornemen. Indien grote modderkruiper in de sloten in en rondom het voornemen aanwezig is, en de soort verstoort raakt als gevolg van de werkzaamheden, dient een ontheffing Wn te worden aangevraagd. In dit geval lijkt het verkrijgen van een ontheffing haalbaar omdat de moerasoever die in het kader van de compensatie van de NNN wordt aangelegd, ook aan de grote modderkruiper een geschikt leefgebied biedt. Als gevolg van de aanleg van de moerasoever wordt de omgeving van winputtenveld voor deze beschermde soorten zodoende geschikter waardoor de gunstige staat van instandhouding wordt verbeterd.

In de projectplanning dient voor het verkrijgen van de ontheffing Wn rekening te worden gehouden met een proceduuretijd van circa 13 weken en 6 weken terinzagelegging. In de ontheffing wordt beschreven onder welke voorwaarden de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Deze voorwaarden dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit werkprotocol dient gedurende de werkzaamheden op het bouwterrein aanwezig te zijn, zodat deze kan worden getoond bij een eventuele handhaving door het bevoegd gezag.

5.10 Ongewervelden

Gegevens

Uit de geraadpleegde bronnen [lit. 5, 6, 9] blijkt dat beschermde dagvlinder- en libelsoorten niet voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het voorkomen van overige beschermde ongewervelden (brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, Bataafse stoommossel) in of nabij het plangebied is uitgesloten als gevolg van het verspreidingsgebied van deze soorten, de biotoopeisen of het feit dat de soorten in Nederland zijn uitgestorven.

Veldbezoek

Gedurende het veldbezoek zijn geen beschermde soorten uit deze soortgroepen aangetroffen. Gezien de tijd van het jaar waarin het veldbezoek is uitgevoerd, is het aantreffen van soorten uit deze soortgroep niet aannemelijk. Ook geschikte biotopen voor de soorten uit de groep van de ongewervelden zijn niet binnen het plangebied aangetroffen.

Effecten en conclusie

Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied aan beschermde soorten uit de groep van de dagvlinders, libellen en overige ongewervelden. Nader onderzoek en een ontheffingsaanvraag zijn niet nodig.

6

SAMENVATTING

6.1 Beschermde gebieden

6.1.1 Natura 2000

Als gevolg van de afstand tussen het plangebied en de beide Natura 2000-gebieden en de aard van de werkzaamheden (kleinschalig en tijdelijk), zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de beide Natura 2000-gebieden uit te sluiten. Nader onderzoek en/of een vergunningsaanvraag Nbwet 98 zijn niet nodig.

6.1.2 NNN

De uitbreiding van het winveld vindt plaats binnen de begrenzing van het NNN. In hoeverre deze uitbreiding de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN schaden dient in een NNN-toets te worden onderzocht. Hieronder zijn de conclusies uit de NNN-toets beschreven.

Conclusie en compensatie EVZ uit de NNN-toets (referentie: GD251-1/17-002.134)

Eén van de nieuwe winputten wordt aangelegd binnen de begrenzing van de EVZ die als moerasverbinding moet gaan fungeren. Het ruimtebeslag van het ontwerp is gering, namelijk 0,0302 hectare. Ter compensatie van het ruimtebeslag is voorgesteld om de oevers van het perceel dat binnen de EVZ valt, te voorzien van natuurvriendelijk oevers. Deze oevers bevorderen de moerasachtige vegetatie binnen de EVZ. Hiermee worden onderdelen van de biotooppeisen van de doelsoorten van de EVZ gerealiseerd.

Er is sprake van kwalitatieve compensatie. Een kwalitatieve compensatie is de meest voor de hand liggende en meest praktische optie om de benodigde compensatie te realiseren. Dit kan volgens het beleid van de provincie (zie paragraaf 3.3.1) echter alleen als kwantitatieve compensatie (compensatie van verlies aan areaal) niet mogelijk is. Met de provincie dient daarom overeengestemd te worden dat deze aanpak in dit geval het gunstigste is en akkoord is.

6.1.3 Weidevogelleefgebied

Als gevolg van het aanleggen van de winputten wordt het oppervlak van het weidevogelgebied dat zich uitstrekt van Bergambacht tot Schoonhoven verkleint met het oppervlak van de uitbreiding van het winveld. Strikt genomen is de aanleg van de winputten daardoor als significant negatief aan te merken. Er dient nader onderzocht te worden in welke mate deze uitbreiding een negatief effect heeft op het weidevogelleefgebied en of compensatie van het oppervlak noodzakelijk is. Deze uitwerking vindt ook plaats in de NNN-toets. Hieronder zijn de conclusies uit de NNN-toets beschreven.

Conclusies en compensatie Belangrijke weidevogelgebied uit de NNN-toets (referentie: GD251-1/17-002.134)

Door de aanleg van de nieuwe putten en de toegangswegen, vindt een gering oppervlakteverlies plaats van

het weidevogelgebied. In totaal gaat het om 0,302 hectare weidevogelgebied. In de nieuwe situatie blijft het grootste deel van het puttenveld geschikt als broed- en foerageergebied voor weidevogels. Ter compensatie van het verlies van 0,3 hectare kan het hele winputtenveld beheerd worden als weidevogelgebied (inclusief beheerpakket) en dient het beheer en onderhoud aan de winputten zoveel mogelijk buiten het broedseizoen plaats te vinden. Hierdoor vindt er een optimalisatie plaats als broed- en foerageergebied voor de weidevogels.

6.2 Beschermde soorten

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de gevolgen van het voornemen op de verschillende soortgroepen en hoe met deze gevolgen dient te worden omgegaan.

Tabel 6.1 Overzicht van de mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plan-gebied

Soortgroep	Beschermde soorten in het plangebied aanwezig?	Kans op overtreding verboden Wn	Gevolgen	Ontheffing aanvragen Ffw?
vaatplanten	nee	nee	geen	nee
grondgebonden zoogdieren	ja, in het plangebied komen algemeen voorkomende beschermde soorten zoogdieren ("andere soorten") voor	ja	geen, vrijstelling	nee
vleermuizen	ja, de bomenrij langs de N210 (zuidgrens plangebied) is mogelijk een onderdeel van het foerageergebied en vliegroute van enkele vleermuissoorten	nee, mits de werkzaamheden overdag worden uitgevoerd of kunstmatige verlichting wordt aangepast (zie 6.3.1.)	geen	nee
broedvogels	ja, broedende vogels kunnen aanwezig zijn	ja	werkzaamheden buiten het broed-seizoen starten of aanvullende controle op aanwezigheid broedende vogels	het verkrijgen van een ontheffing is in principe niet mogelijk
reptielen	nee	nee	geen	nee
amfibieën	ja, in het plangebied komen mogelijk meerderealgemeen voorkomende beschermde amfibiesoorten ("andere soorten") voor ja, in de omgeving van het plangebied komt rugstreeppad voor (HR-soort). Het plangebied vormt momenteel geen geschikt leefgebied voor de soort	nee nee, indien het ontstaan van geschikte biotopen in het plangebied wordt voorkomen	handelen naar de zorgplicht negatieve effecten voorkomen door maatregelen te treffen	nee nee

Soortgroep	Beschermde soorten in het plangebied aanwezig?	Kans op overtreding verboden Wn	Gevolgen	Ontheffing aanvragen Ffw?
vissen	ja, in het plangebied komt mogelijk grote modderkruiper (HR-soort) voor	ja, indien soort aanwezig en verstoord raakt als gevolg van de werkzaamheden	nader soortgericht onderzoek	ja, indien aanwezigheid wordt aangetoond.
ongewervelden	nee, in het plangebied komen geen beschermde ongewervelden voor	nee	geen	nee

6.3 Zorgplichtmaatregelen

6.3.1 Vleermuizen

Maatregelen met betrekking tot verlichting gelden voor de mogelijke vliegroute van vleermuizen langs de N210. Maatregelen met betrekking tot tijdelijke verlichting:

- uitvoering van de werkzaamheden nabij de vliegroute (afstand = <100 meter van de vliegroute) overdag uitvoeren (tussen zonsopkomst en zonsondergang);
- indien werkzaamheden 's nachts uitgevoerd worden in de periode van maart tot en met september, dan dient het gebruik van licht te worden beperkt en uitstraling op de mogelijke vliegroute te worden voorkomen;
- het beperken van lichtverstoring/lichtintensiteit kan door:
 - het aantal lampen te minimaliseren;
 - het toepassen van een fysieke afscheiding tussen lichtbron en de voor de (water)vleermuis mogelijk belangrijke Haarlemmertrekvaart. Met toepassing van een lichtdicht scherm kan theoretisch de verlichting geheel worden afgeschermd;
 - te werken met dynamische verlichting die reageert op de aanwezigheid op de aanwezigheid van mensen of voertuigen om zo het branden van de verlichting en de intensiteit te regelen.

6.3.2 Algemeen beschermde amfibieën en algemene vissen

- bij het dempen van sloten worden conform de zorgplicht alle vissen en amfibieën (in dit geval zijn dit niet-beschermde vissen en algemeen beschermde amfibieën) weggevangen en overgeplaatst;
- bij het gedeeltelijk dempen van watergangen wordt naar open water toe gewerkt, zodat vissen en overige soorten in de richting van open water kunnen ontsnappen;
- bij het dempen van een watergang waarbij vissen ingesloten raken moeten de volgende maatregelen worden genomen:
 - afhankelijk van de lengte van de te dempen watergang is het nodig om deze op te delen in compartimenten van 100 à 200 meter;
 - het waterpeil moet door middel van leegpompen tot 20 à 30 cm verlaagd worden, waarna de watergang wordt leeggevoerd en verder leeggepompt;
 - de weggevangen vissen en amfibieën worden uitgezet in een watergang in de directe omgeving van het projectgebied waar geen werkzaamheden (meer) plaatsvinden, in voor de soort geschikte biotopen, dit dient zo snel mogelijk te gebeuren;
 - het materieel dat gebruikt wordt bij de werkzaamheden aan de watergang moet zodanig gekozen worden dat de hoeveelheid slachtoffers zo beperkt mogelijk zal zijn;
 - de ecologische begeleiding wordt uitgevoerd door deskundig personeel op het gebied van onder andere vissen en amfibieën.

6.3.3 Algemene zorgplicht maatregelen (alle soortgroepen)

- maaierwerkzaamheden worden van binnen naar buiten uitgevoerd; er wordt in het midden van het terrein begonnen met maaien waarna er getemporeerd naar buiten wordt gewerkt. Op deze manier kunnen algemeen beschermde soorten ontsnappen. Indien men te maken heeft met stroken dan wordt er 1 richting op gewerkt, zodat dieren een ontsnapmogelijkheid hebben;
- als het gaat om graven van sleuven ten behoeve van bijvoorbeeld leidingwerk, moet voorkomen worden dat dieren (muizen, egels, padden, et cetera) tijdens de migratie in de sleuf kunnen vallen en er niet meer uit kunnen komen. Dit is bijvoorbeeld mogelijk door het plaatsen van rasters of door in de nachten geen sleuven en gaten open te laten liggen. Gaten kunnen bijvoorbeeld worden afgedicht met rijplaten;
- wanneer na het graven nog andere werkzaamheden moeten plaatsvinden op de vergraven locatie, dan kunnen maatregelen genomen worden om te voorkómen dat hervestiging van overige en streng beschermde soorten op het terrein kan optreden. Dit gebeurt als volgt:
 - het vrijhouden van het terrein van beplantingen, bijvoorbeeld door het terrein kaal te houden of dagelijks te gebruiken. Dit voorkomt voor een belangrijk deel de kolonisatie van het terrein door overige en streng beschermde soorten;
 - plaatsen waar de kans bestaat dat overige en streng beschermde amfibieën (bijvoorbeeld rugstreeppad) het bouwrijpe terrein (opnieuw) kunnen koloniseren, worden uitgerasterd (met amfibieënraster);
 - andere methoden om te zorgen dat beschermde soorten zich niet (opnieuw) vestigen zijn het terrein tijdelijk kaal en vlak houden, het voorkomen van stagnatie van water of dagelijks te verstoren. Verstoren mag alleen worden toegepast ter voorkoming van de vestiging van soorten, maar niet ter bestrijding van al aanwezige soorten;
 - bij de tijdelijke opslag van grond moet worden voorkomen dat soorten als oeverwaluw gaan nestelen in de taluds. Dit kan door middel van het toepassen van flauwe taluds (>1:3).

BRONNEN

- 1 Website van het Ministerie van Economische Zaken, Gebiedendatabase, <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>.
- 2 Website van de provincie Zuid-Holland, EHS-kaart, <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=ehs>.
- 3 Website van de provincie Zuid-Holland Natuurbeheerplankaart 2016, <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=natuurbeheerplan>.
- 4 Website van Portaal natuur en landschap, <https://www.portaalnatuurenlanschap.nl/themas>.
- 5 Databasegegevens uit Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), gecontroleerd op 7-10-2015.
- 6 Website van de Vlinderstichting, <http://www.vlinderstichting.nl>.
- 7 Website van RAVON.nl, <https://www.ravon.nl>.
- 8 Website van het Ministerie van Economische Zaken, Soortinformatie, <http://www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/>.
- 9 Website van Telmee.nl, <https://www.telmee.nl>.
- 10 Rijksdienst voor ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Rugstreeppad.
- 11 Rijksdienst voor ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Grote modderkruiper.

